

TISKOVÁ ZPRÁVA č. 101/25

V Lucemburku dne 1. srpna 2025

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-544/23 | BAJI Trans

Zásada zpětného použití příznivějšího trestního zákona se vztahuje na sankci, která je ve vnitrostátním právu kvalifikována jako správní, pokud má trestní povahu ve smyslu unijního práva

Tato zásada se musí použít i v případě kasační stížnosti, pokud je součástí běžného průběhu řízení, bez ohledu na skutečnost, že rozhodnutí, proti kterému je tato kasační stížnost podána, je podle vnitrostátního práva považováno za pravomocné

Soudní dvůr na žádost slovenského Nejvyššího správního soudu poskytl důležitá upřesnění k zásadě zpětného použití příznivějšího trestního zákona stanovené Listinou základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) (která se použije ve všech případech, kdy vnitrostátní orgán uplatňuje unijní právo). I když je tato zásada vyhrazena do oblasti trestního práva, není její použitelnost nutně vyloučena kvalifikací sankce jako správní sankce ve vnitrostátním právu. Je totiž možné, že správní sankce musí být podle unijního práva a s cílem zajistit jednotné uplatňování této zásady považována za trestní z důvodu samotné povahy protiprávního jednání a stupně přísnosti sankce. Kromě toho se tato zásada použije, dokud odsouzení za trestný čin nenabude právní moci. To, co musí či nemusí být považováno za pravomocný rozsudek, je v tomto kontextu rovněž vymezeno unijním právem. Pouhá okolnost, že odsuzující rozsudek je podle vnitrostátního práva považován za pravomocný, ačkoli lze proti němu podat kasační stížnost, nepostačuje k vyloučení použití této zásady.

Na Slovensku byla řidiči vozidla pro dodávky betonu uložena pokuta ve výši 200 eur poté, co bylo dne 4. listopadu 2015 zjištěno, že tachograf jeho vozidla nebyl podroben povinné pravidelné kontrole. V té době vyplývala tato povinnost ze slovenského práva ve spojení s unijním právem¹.

Krajský soud v Bratislavě, k němuž řidič a společnost BAJI Trans, které vozidlo pro dodávky betonu patřilo, podali žalobu, tuto pokutu v roce 2019 potvrdil. Řidič a společnost BAJI Trans poté podali proti rozhodnutí Krajského soudu v Bratislavě kasační stížnost.

Unijní právo bylo následně s účinností od 20. srpna 2020 změněno v tom smyslu, že členské státy mohou nyní osvobodit vozidla používaná pro dodávky betonu připraveného k lití od povinnosti být vybavena tachografem². Slovensko tak učinilo v době, kdy stále probíhalo řízení o kasační stížnosti. Řidič a společnost BAJI Trans poté tvrdili, že skutek spáchaný v listopadu 2015 již není protiprávní a pokuta by proto měla být zrušena.

Slovenský Nejvyšší správní soud, který má rozhodnout o kasační stížnosti, se Soudního dvora dotázal na rozsah zásady zpětného použití příznivějšího trestního zákona stanovené v Listině. Podotýká, že dotčené protiprávní jednání představuje podle slovenského práva správní delikt a rozhodnutí Krajského soudu v Bratislavě je považováno za pravomocné bez ohledu na možnost podat proti němu kasační stížnost.

Zprv Soudní dvůr konstatuje, že slovenský zákonodárce jak svými původními právními předpisy, tak jejich pozdější změnou uplatnil unijní právo, takže se v projednávané věci použije Listina.

Zadruhé Soudní dvůr zdůrazňuje, že zásada zpětného použití příznivějšího trestního zákona stanovená Listinou zůstává vyhrazena pro trestní oblast. Skutečnost, že sankce je ve vnitrostátním právu kvalifikována jako správní, však nutně nevylučuje použití této zásady. Pro účely zajištění jednotného uplatňování této zásady v celé Evropské unii mohou totiž dvě další kritéria, a sice samotná povaha protiprávního jednání a stupeň přísnosti sankce, přesto vést ke kvalifikaci takové sankce jako trestní sankce.

Zatřetí Soudní dvůr upřesňuje, že použití zásady zpětného použití příznivějšího trestního zákona stanovené Listinou předpokládá, že změna zákona odráží změnu postoje zákonodárce k trestněprávní kvalifikaci skutku spáchaného dotyčnou osobou nebo k trestu, který má být uložen. V projednávané věci slovenský zákonodárce skutečně změnil postoj, pokud jde o vůli trestat takové skutky, jako je skutek vytýkaný dotčenému řidiči.

Začtvrté Soudní dvůr připomíná, že zásada zpětného použití příznivějšího trestního zákona stanovená Listinou se použije, dokud nebyl vydán pravomocný rozsudek. Okolnost, že odsuzující rozsudek je podle vnitrostátního práva považován za pravomocný, přitom nevylučuje použití této zásady. Odsuzující rozsudek totiž nemůže být považován za pravomocný pro tyto účely, pokud jej lze napadnout řádným opravným prostředkem, tedy jakýmkoli opravným prostředkem, který je součástí běžného průběhu řízení a jako takový představuje procesní postup, se kterým musí každý účastník řízení rozumně počítat. Tak je tomu v případě kasační stížnosti podané ke slovenskému Nejvyššímu správnímu soudu.

Kasační soud je proto v zásadě povinen použít ve prospěch pachatele trestného činu, jehož postih spadá do oblasti uplatňování unijního práva, trestněprávní úpravu, která je pro tohoto pachatele příznivá, i když nabyla účinnosti po vydání soudního rozhodnutí, které je předmětem této kasační stížnosti.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění rozsudku, a případně jeho shrnutí](#) jsou zveřejněny na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Traian Moga ☎ (+352) 4303 3732.

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106

Zůstaňte ve spojení!

¹ [Nařízení Rady \(EHS\) č. 3821/85](#) ze dne 20. prosince 1985 o záznamovém zařízení v silniční dopravě, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 561/2006 ze dne 15. března 2006.

² [Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2020/1054](#) ze dne 15. července 2020, kterým se mění nařízení (ES) č. 561/2006, pokud jde o minimální požadavky na maximální denní a týdenní dobu řízení, minimální přestávky v řízení a týdenní doby odpočinku, a nařízení (EU) č. 165/2014, pokud jde o určování polohy pomocí tachografů.